

PRAKSISOVERSIGT · VEJDIREKTORATET

Praksisoversigt over vejadgang og overkørsler til offentlige veje

Vejdirektoratets praksis efter vejlovens §§ 48-51 – tilladelse, skøn under regel og udgiftsfordeling

Version 1 Opdateret 16. jul. 2026 58 afgørelser · 2016-2026

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Praksisoversigten behandler den OFFENTLIGRETLIGE tilladelse til vejadgang og overkørsler til offentlige veje efter vejlovens kapitel 6 (§§ 48-58) – afgrænset fra den privatretlige vejret. Vejdirektoratet er klagemyndighed for kommunernes afgørelser, men kan efter [vejlovens § 132, stk. 1](#) alene prøve retlige spørgsmål og aldrig det vejfaglige skøn inden for lovens rammer. Praksis viser et markant tosidet mønster: Vejdirektoratet accepterer nærmest konsekvent kommunernes trafiksikkerhedsmæssige vurderinger, men ophæver og hjemviser lige så konsekvent, når kommunen har begrundet generelt, henvist til fast praksis eller inddraget usaglige hensyn – altså sat skønnet under regel. Domstolsprøvelsen af området er sparsom, og tyngden ligger derfor i Vejdirektoratets egen administrative praksis samt i [Vejledning i lov om offentlige veje](#) kap. 6.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Vejdirektoratet kræver, at kommunen foretager en KONKRET afvejning mellem trafikale/vejtekniske hensyn og facade ejerens berettigede forventning om at kunne udnytte naboskabet til vejen – en generel henvisning til trafiksikkerhed er ikke nok.
- 02** Vejdirektoratet afviser at prøve kommunens vejfaglige skøn efter vejlovens § 132, stk. 1; uenighed i skønnet fører aldrig alene til ophævelse.
- 03** Vejdirektoratet accepterer trafiksikkerhed, oversigtsforhold, hensyn til bløde trafikanter, cykelsti, skolevej, kantstensparkering og antallet af konfliktpunkter som saglige hensyn efter vejlovens § 49, stk. 1.
- 04** Vejdirektoratet afviser BEHOV som kriterium: kommunen må ikke vurdere, om ansøgeren har brug for adgangen, kun om offentligretlige hensyn taler imod.
- 05** Vejdirektoratet afviser lighedsprincippet som afskæringsregel – frygt for præcedens kan ikke erstatte den konkrete trafikale vurdering og svarer til skøn under regel.
- 06** Vejdirektoratet accepterer, at en vejmyndighed lovligt SKÆRPER sin praksis over tid, når øget trafik eller ny viden om trafiksikkerhed begrundet det; ældre adgange giver ikke krav på ny tilladelse.

- 07** En fast bredderegulering for overkørsler er ulovlig, medmindre kommunen reelt har foretaget en konkret afvejning i den enkelte sag.
- 08** Ansøgeren afholder som udgangspunkt udgifterne til etablering af en ny eller udvidet adgang, jf. vejlovens § 49, stk. 2 – også når kommunen selv udfører arbejdet.
- 09** Vejlovens § 49, stk. 5-6 hjemler KUN betaling for trafiksikkerhedsforanstaltninger i umiddelbar tilknytning til adgangspunktet – ikke generel ombygning, udvidelse, fortov eller belysning; dertil kræves vejbidragsreglerne i kapitel 4.
- 10** Vejdirektoratet kræver, at et betalingsvilkår efter § 49, stk. 6 står i rimeligt forhold til ansøgerens fordele, og at vilkår er så præcise, at de kan håndhæves.
- 11** Gående adgang kræver også tilladelse efter § 49 – men kun når der faktisk etableres en fysisk adgangslinje i skellet, jf. definitionen i vejlovens § 3, stk. 1, nr. 6.
- 12** En ejendom har fornøden vejadgang, selv om adgangen bliver mere afsides, kundekredsen afskæres eller ejeren påføres nye vedligeholdelsesudgifter, jf. vejlovens § 48, stk. 3.
- 13** Vejdirektoratet afviser at behandle erstatningsspørgsmål om manglende fornøden vejadgang – de hører under taksationsmyndighederne efter §§ 103, 104 og 112-118.
- 14** Nye bestemmelser om en lovligt bestående adgang efter § 50, stk. 4 forudsætter en MARKANT ændret benyttelse og tungtvejende trafikale hensyn, og udløser overtagelsesret efter § 50, stk. 8.
- 15** Tinglysning er ikke en gyldighedsbetingelse for adgangsbestemmelser – de binder alle fra offentliggørelsen, jf. vejlovens § 56.
- 16** Vejdirektoratet kræver væsentlig OG individuel interesse for klageberettigelse; naboer, der blot oplever gener eller forringet trafiksikkerhed, afvises.

Vejlovens kapitel 6: tre regelsæt om adgang og den lovfæstede definition

§ 1

Vejlovens kapitel 6 regulerer tre indbyrdes forskellige situationer, og valget af hjemmel er i Vejdirektoratets praksis afgørende for afgørelsens lovlighed.

Bestemmelse	Situation	Vejmyndighedens beføjelse
§ 48	Vejmyndigheden anlægger en ny vej eller ombygger en bestående vej	Tager af egen drift stilling til eksisterende adgange; kan nedlægge dem, men skal sikre fornøden vejadgang
§ 49	Grundejerens ønsker en NY eller UDVIDET adgang	Tilladelse efter ansøgning; ansøger betaler; vilkår kan stilles

§ 50	En BESTÅENDE adgang ønskes brugt anderledes eller af andre ejendomme	Tilladelse ved matrikulære ændringer; nye bestemmelser ved markant ændret benyttelse
------	--	--

Begrebet **adgang** er defineret i [vejlovens § 3, stk. 1, nr. 6](#) som »en vejtilslutning eller en fysisk etableret adgang fra en ejendom til en vej eller sti til brug for gående, ridende eller kørende færdsel«. Definitionen er central, fordi den både afgrænser tilladelseskravet nedad (ingen fysisk etablering = ingen adgang) og opad (også gående adgang er omfattet).

[Vejledning i lov om offentlige veje](#) er det centrale fortolkningsbidrag og forklarer, at lovens tekniske begreb dækker dagligsprogets »overkørsel, indkørsel, tilkørsel« såvel som »indgang, udgang, havelåge«, mens »tilslutning« forbeholdes det linjestykke, hvor to offentlige veje mødes.

Af forarbejderne til § 49 fremgår, at ordvalget i 2014-loven ikke ændrede retstilstanden:

Det foreslås, at begreberne "overkørsel" og "overgang" erstattes med "adgang". Forslaget medfører ikke materielle ændringer. Det er i den forbindelse uden betydning, om facadeejereren foretager egentlige anlægsforanstaltninger for at gøre adgangen mere egnet til formålet, så længe der er tale om en ny eller udvidet adgang til ejendommen.

Forarbejderne angiver også bestemmelsens formål utvetydigt: »at give vejmyndigheden mulighed for at varetage trafikikkerhedsmæssige og trafikafviklingsmæssige hensyn på vejen og specielt om adgangen«. Det er denne formålsangivelse, Vejdirektoratet gennemgående bruger som målestok for, om kommunen har varetaget saglige hensyn.

I **EMN-2026-09917** af 30. marts 2026 afklarede Vejdirektoratet definitionens nedre grænse: [gående adgang er omfattet af § 49](#), men kun når der »faktisk etableres en fysisk adgangslinje i skellet«. Uden fysisk indgreb – ingen åbning i kantsten eller hegn, rampe eller tilsvarende – foreligger der ikke en adgang i lovens forstand. Vejmyndigheden er da henvist til [§ 50, stk. 5](#) om ind- og udkørsel uden for godkendte adgange og til [§ 93, stk. 1](#) om påbud om hegn mod vejen for grundejerens regning. Vejdirektoratet tilføjede dog, at gentagen passage over skel, der danner eller kræver fysisk udformning i skel eller rabat – en trampesti, en åbning eller en afretning – udløser tilladelseskravet.

Afgrænsningen til den privatretlige side er skarp. Vejdirektoratet fastslog i **EMN-2025-39071** af 28. januar 2026, at [vejlovgivningen kun regulerer forhold fra skelgrænsen og ud mod vejen](#), og at en tinglyst privatretlig deklaration om indretning af den private del af grunden falder helt uden for vejmyndighedens kompetenceområde. Tilsvarende afviste Vejdirektoratet i **19-13268**, at [en privatretlig servitut kunne tilsidesætte offentligretlige krav i vejloven](#). Om vejrettens indhold på private fællesveje se [private-fællesveje](#) og [vejret-og-vejskel](#).

LOV	Vejloven § 3, stk. 1	Vejloven § 48	Vejloven § 49	Vejloven § 50, stk. 5
	Vejloven § 93, stk. 1			
PRAKSIS	Vejdirektoratet · Vejdirektoratet: Kræver gående adgang til offentlig vej tilladelse efter vejlovens § 49?			30.03.2026
	Vejdirektoratet · Ophævelse af påbud om lovliggørelse af overkørsel grundet manglende vejretlig grundelse			28.01.2026
	Vejdirektoratet · Afslag på etablering af overkørsel stadfæstet på grund af trafikikkerhedsmæssige hensyn			22.11.2019

Vejdirektoratets prøvelseskompetence: kun retlige spørgsmål, aldrig det vejfaglige skøn

Vejdirektoratet træffer afgørelse på delegation fra transportministeren, jf. § 3, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 845 af 25. juni 2025 om Vejdirektoratets opgaver og beføjelser. Er Vejdirektoratet selv part i sagen – typisk ved statsveje – afgøres klagen i stedet af Transportministeriet, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 2.

Kompetencens rækkevidde følger af vejlovens § 132, stk. 1, hvorefter kommunalbestyrelsernes afgørelser kan påklages »for så vidt angår retlige spørgsmål«. Vejdirektoratet formulerer selv begrænsningen konsekvent i sine afgørelser. I EMN-2025-43833 af 8. januar 2026 om afslag på to ejendomsadgange til en primær trafikvej hedder det, at direktoratet *ikke* kan efterprøve kommunens skøn inden for lovens rammer, herunder afvejningen af trafiksikkerhedsmæssige hensyn, eller vurdere, om god forvaltningsskik er overholdt. Samme afgrænsning bærer EMN-2025-24939 af 22. juli 2025, hvor Vejdirektoratet stadfæstede et afslag på lovliggørelse af en udvidet overkørsel, fordi kommunens vurdering af, at en lysmast måtte flyttes mindst to meter, hvilede på konkrete vejtekniske og færdselssikkerhedsmæssige hensyn:

At klageren var uenig i skønnet ændrede ikke denne konklusion.

Dette er praksisoversigtens vigtigste enkeltbudskab: **uenighed i skønnet er aldrig i sig selv en ophævelsesgrund**. I 21-03558 accepterede Vejdirektoratet således, at Odense Kommune i forbindelse med en supercykelsti *indsnævrede en adgangsrampe fra hele facadelængden til 3,5 meter*, fordi en smal adgang fremmer vinkelret og dermed sikrere udkørsel. I EMN-2025-43509 af 6. januar 2026 stadfæstede Vejdirektoratet på tilsvarende grundlag et afslag på at flytte en vejadgang til en facadeløs vej, afgjort efter § 49, stk. 1 med prøvelsesbegrænsningen i § 132, stk. 1 som ramme.

Tre yderligere kompetencegrænser går igen:

- Faktisk forvaltningsvirksomhed** kan ikke påklages. I EMN-2025-24939 klassificerede Vejdirektoratet kommunens prioritering af vedligeholdelse og udskiftning af lysmaster og træer som faktisk forvaltningsvirksomhed uden for afgørelseskompetencen. Samme greb anvendtes i EMN-2024-21609 om *en rendestensbrønd på offentligt vejareal*.
- Erstatningsspørgsmål** hører andetsteds hjemme. I 20-13268 fastslog Vejdirektoratet, at *erstatningskrav om manglende fornøden vejadgang efter § 48, stk. 3* henhører under taksationsmyndighederne, mens andre erstatningskrav er et anliggende for domstolene.
- Anden lovgivning** falder uden for. Vejdirektoratet administrerer vejloven, privatvejsloven og dele af færdselsloven – ikke planloven.

Proøvelsesintensiteten er derimod en anden i ekspropriationssager. Efter § 132, stk. 3 prøver Vejdirektoratet også kommunens skøn, hvilket ses i EMN-2025-16111 af 10. december 2025, hvor direktoratet *efterprøvede linjeføringsvalget og proportionaliteten* ved en ekspropriation til cykelsti. Kontrasten er instruktiv: samme direktorat, to vidt forskellige prøvelsesintensiteter, afhængigt af hjemmelsgrundlaget.

LOV	Vejloven § 48, stk. 3	Vejloven § 49, stk. 1	Vejloven § 132, stk. 1, 3
PRAKSIS	Vejdirektoratet · Stadfæstelse af afslag på etablering af to ejendomsadgange til primær trafikvej		08.01.2026
	Vejdirektoratet · Afgørelse om afslag på flytning af vejadgang til facadeløs vej		06.01.2026

Vejdirektoratet · Vejdirektoratet opretholder kommunal ekspropriation til cykelsti: Valg af linjeføring overholder proportionalitetsprincippet	10.12.2025
Vejdirektoratet · Afslag på udvidelse af overkørsel på grund af trafiksikkerhed og belysning stadfæstet	22.07.2025
Vejdirektoratet · Afslag på udvidelse af overkørsel hjemvist på grund af mangelfuld og generel begrundelse	14.07.2025
Vejdirektoratet · Indskrænkning af adgangsrampe af trafiksikkerhedsmæssige hensyn var et lovligt skøn	28.04.2021
Vejdirektoratet · Vejdirektoratet stadfæster Odense Kommunes afgørelse om venstresvings- og parkeringsforbud af hensyn til trafiksikkerhed	11.02.2021

§ 3 Hvad Vejdirektoratet lægger vægt på: den konkrete afvejning efter § 49, stk. 1

Vejdirektoratet opstiller i sag efter sag den samme prøvelsesnorm: kommunen skal foretage en **konkret afvejning** mellem de almene, offentligretlige hensyn og facadeejerens interesse. I **EMN-2025-39071** formulerede Vejdirektoratet balancen ordret:

Vejmyndigheden skal først og fremmest varetage hensynet til færdslen på vejen, herunder trafiksikkerheden. Men det skal ske med respekt for, at ejerne af de tilgrænsende ejendomme har en vis forventning om at kunne udnytte naboskabet til den offentlige vej.

Asymmetrien er væsentlig: facadeejer har **ingen retskrav** på en ny eller udvidet adgang. Det fremgår udtrykkeligt af **EMN-2025-39077** af 14. oktober 2025 og af **EMN-2026-10747** af 18. maj 2026, hvor Vejdirektoratet noterede, at facadeejer har visse rettigheder efter principperne i § 48, men **intet retskrav på at etablere en ny ekstra adgang eller udvide eksisterende**.

Hensyn Vejdirektoratet accepterer som saglige:

- Sikkerhed for bløde trafikanter – gående og cyklende, herunder børn (**20-05056**, [Odder Kommune](#)).
- Krydsning af dobbeltrettet cykelsti (**21-17935**, [Køge Kommune](#)).
- Vejens status som primær indfaldsvej og skolevej, herunder nærhed til signalreguleret fodgængerfelt (**23-02550**, [Sønderborg Kommune](#)).
- Bevarelse af offentlige parkeringspladser og undgåelse af kørsel på langs af fortovet (**20-12475**, [Roskilde Kommune](#)).
- Dårlige oversigtsforhold og pladsmangel (**19-13268**, [Aarhus Kommune](#)).
- Antallet af konfliktpunkter/opmærksomhedspunkter på en trafikeret vej med cykelsti (**EMN-2025-43833**, **EMN-2025-45965** af 4. marts 2026 om [afslag på ekstra adgang](#)).
- Tinglyste adgangsbegrænsninger sammenholdt med forringede oversigtsforhold (**EMN-2025-41325** af 17. november 2025 om [afslag på udvidelse til en stærkt trafikeret vej](#)).
- Ønsket om at begrænse antallet af adgange til det overordnede vejnet – i sig selv sagligt (**21-17935**).

Hensyn Vejdirektoratet afviser som usaglige:

Usagligt hensyn	Sag	Begrundelse
Ansøgerens behov for adgangen	EMN-2024-620612	Kommunen skal vurdere, om hensyn taler IMOD – ikke om ansøger kan begrunde det ansøgte

Vejens dårlige vedligeholdelsestilstand , når kommunen ikke samtidig kræver den vedligeholdt	EMN-2024-54142	Usagligt at blokere adgang på et grundlag, kommunen selv undlader at håndhæve
Privatretlig deklaration om grundens indretning	EMN-2025-39071	Uden for vejmyndighedens kompetenceområde
Råstofindvindingens omfang som vilkår	23-00249 / 23-00441	Vejloven regulerer vejforhold, ikke industriel aktivitet
Parkeringsforbud på vejen som selvstændig afslagsgrund	22-08691	Kan ikke i sig selv begrunde afslag på en kørende adgang

I **EMN-2024-620612** af 9. maj 2025 formulerede Vejdirektoratet behovs-forbuddet skarpest – sagen angik privatvejslovens § 62, men rationalet er identisk for vejlovens § 49:

Kommunen skal tage stilling til, om almene, offentligretlige hensyn – særligt trafikale og trafiktekniske hensyn – taler imod en tilladelse. ... Kommunen skal således ikke vurdere, hvad der taler for det ansøgte, herunder om ansøger kan begrunde det ansøgte på en tilstrækkelig måde.

I **EMN-2024-54142** af 4. oktober 2024 **ophævede Vejdirektoratet et afslag** med denne udtalelse:

Vejdirektoratet finder det ikke sagligt, at kommunen meddeler afslag med den begrundelse, at vejen trænger til at blive vedligeholdet, og kommunen ikke vil træffe afgørelse om at kræve vejen vedligeholdet her og nu.

LOV	Privatvejsloven § 62, stk. 1	Vejloven § 48	Vejloven § 49, stk. 1
PRAKSIS	Vejdirektoratet · Vejdirektoratet stadfæster kommunalt afslag på ekstra vejadgang til hjørneejendom af trafiksikkerhedshensyn 18.05.2026 Vejdirektoratet · Afslag på ekstra adgang til offentlig vej – trafiksikkerhed og kommunens skøn (EMN-2025-45965) 04.03.2026 Vejdirektoratet · Ophævelse af påbud om lovliggørelse af overkørsel grundet manglende vejretlig begrundelse 28.01.2026 Vejdirektoratet · Stadfæstelse af afslag på etablering af to ejendomsadgange til primær trafikvej 08.01.2026 Vejdirektoratet · Afslag på udvidelse af vejadgang til stærkt trafikeret vej på grund af tinglyst adgangsbegrænsning og forringede oversigtsforhold. 17.11.2025 Vejdirektoratet · Kommunalt afslag på udvidelse af overkørsel ophæves grundet begrundelsesmangler og manglende konkret skønsudøvelse 14.10.2025 Vejdirektoratet · Hjemvisning af afslag på adgang til privat fællesvej på grund af mangelfuld begrundelse og sagsoplysning 09.05.2025 Vejdirektoratet · Vejdirektoratet ophæver kommunalt afslag på overkørsel grundet usaglig begrundelse om vejens stand 04.10.2024 Vejdirektoratet · Afslag på ny vejadgang på grund af trafiksikkerhed og hensyn til bløde trafikanter 15.05.2023 Vejdirektoratet · Vilkår om at nedbringe råstofindvinding i vejadgangstilladelse var uden lovhjemmel 09.03.2023 Vejdirektoratet · Vilkår om at nedbringe råstofindvinding i vejadgangstilladelse var uden lovhjemmel 08.03.2023 Vejdirektoratet · Afslag på vejadgang ophævet på grund af mangelfuld begrundelse 01.08.2022 Vejdirektoratet · Afslag på ny vejadgang af hensyn til trafiksikkerhed ved dobbeltrettet cykelsti var lovligt 23.02.2022 Vejdirektoratet · Afslag på etablering af overkørsel på grund af trafiksikkerhed og parkeringshensyn stadfæstet 18.11.2020 Vejdirektoratet · Afslag på etablering af ny vejadgang af hensyn til trafiksikkerhed for bløde trafikanter 11.06.2020 Vejdirektoratet · Afslag på etablering af overkørsel stadfæstet på grund af trafiksikkerhedsmæssige hensyn 22.11.2019		

§ 4 Skøn under regel: den hyppigste ophævelsesgrund i Vejdirektoratets praksis

Princippet om pligtmæssigt skøn er den enkeltstående retsgrundsætning, der oftest fælder kommunale adgangsafgørelser. Vejdirektoratet gengiver princippet ordret i sine afgørelser, fx i **EMN-2025-08401**:

Efter det forvaltningsretlige princip om pligtmæssigt skøn har en forvaltningsmyndighed, der er overladt kompetencen til at foretage et skøn, pligt til at foretage en konkret afvejning af de saglige hensyn, som er relevante. Myndigheden kan ikke lovligt opstille interne regler for afvejningen, som indebærer, at forvaltningen ikke foretager den lovpligtige konkrete afvejning i hvert enkelt tilfælde.

Faste bredderegler. En kommunal standardbredde for overkørsler er ulovlig, medmindre der reelt er foretaget en konkret afvejning. I **EMN-2026-09735** af 19. juni 2026 [ophævede Vejdirektoratet et påbud](#) om at retablere en 6 meter bred adgang til 4 meter. Kommunen havde henvist til en praksis om, at antallet og størrelsen af adgange »af hensyn til trafikssikkerheden forsøges begrænset« på gennemgående villaveje – men havde ikke forholdt sig til den konkrete placering eller til de trafikale forhold på stedet. Afgørende var Vejdirektoratets afvisning af lighedsprincippet som afskæringsregel:

Lighedsprincippet kan ikke bruges som en »afskæringsregel« til at undlade den lovpligtige konkrete afvejning i den enkelte sag ... En henvisning til generel intern praksis eller forventet præcedens kan derfor ikke stå alene uden en konkret trafikal begrundelse og svarer til at sætte skønnet under regel.

Samme mønster i **EMN-2025-33005** af 5. september 2025, hvor en facadeejer havde udvidet en godkendt 6 meter overkørsel til 15,5 meter. Kommunens påbud [blev ophævet](#), fordi afgørelsen alene hvilede på generelle trafikssikkerhedshensyn uden redegørelse for konkrete faktorer – og fordi kommunen tillige havde påberåbt sig forkert hjemmel (§ 81, stk. 1 om genstande uden færdselsmæssigt formål i stedet for § 49).

I **EMN-2025-39077** af 14. oktober 2025 blev et afslag på at forlænge en ca. 5,5 meter bred overkørsel [ophævet](#): kommunen havde henvist til risiko for uoverskuelige krydsningspunkter og højere hastighed på en vej, som klageren påviste var en blind vej. Og i **EMN-2024-21609** af 14. juli 2025 blev afslaget ophævet, fordi begrundelsen var rent principiel:

Det trafikssikkerhedsmæssigt ikke er hensigtsmæssigt at etablere flere og bredere overkørsler/adgange end højst nødvendigt...

Et beslægtet eksempel fra samme retsgrundsætning er **EMN-2025-08401** af 12. marts 2025, hvor Vejdirektoratet [ophævede et påbud om beskæring til 4,2 meter](#) efter § 87, stk. 1, fordi kommunen alene havde støttet sig på en generel fritrumsprofil-illustration:

På det foreliggende grundlag kan Vejdirektoratet derfor ikke afvise, at kommunen har sat sit skøn under regel ved alene at have foretaget sin vurdering af forholdene ud fra den illustration af fritrumsprofilen, som kommunen har gengivet i sin afgørelse.

Hvornår er der IKKE skøn under regel? Vejdirektoratet accepterer en generel praksis, når kommunen kan vise, at den også har vurderet den konkrete lokalitet:

19-07570: vilkår om at nedlægge den eksisterende adgang ved etablering af en ny var [lovligt](#), fordi kommunen havde begrundet med konkrete trafikale vurderinger for den specifikke ejendom.

- **EMN-2026-10747:** kommunens formulering om, at »den mest optimale trafikale løsning er én adgang pr. ejendom«, var isoleret set uhensigtsmæssig – men kommunen havde konkret vurderet, at de to kontaktpunkter ville ligge inden for en meget kort strækning. Skønnet stod.
- **EMN-2025-44339** af 18. marts 2026: Vejdirektoratet [opretholdt et afslag på en tredje vejadgang](#) trods klagepunkter om både lighedsprincip og skøn under regel.

Praksisskærpelse er lovlig. Vejdirektoratet accepterer gennemgående, at ældre adgange i nabolaget ikke giver krav på ny tilladelse. I **23-02550** blev det fastslået, at eksisterende adgang var etableret for mange år siden under væsentligt andre trafikale forhold, og at det er sagligt at ændre praksis på baggrund af øget trafik og ny viden om trafiksikkerhed. Tilsvarende i **20-05056** og **19-13268**, hvor kommunen tillige forpligtede sig til at lovliggøre de ulovligt etablerede adgange, klageren havde henvist til. I **21-17935** tilføjede Vejdirektoratet, at lighedsprincippet kun forpligter den enkelte myndighed – Køge Kommune var ikke bundet af Solrød Kommunes praksis.

LOV

[Vejloven § 49, stk. 1](#)
[Vejloven § 81, stk. 1](#)
[Vejloven § 87, stk. 1](#)
[Vejloven § 136, stk. 1](#)

PRAKSIS

Vejdirektoratet · Kommunens afslag på lovliggørelse af 6 meter bred vejadgang hjemvist – lighedsprincip kunne ikke sætte skøn under regel	19.06.2026
Vejdirektoratet · Vejdirektoratet stadfæster kommunalt afslag på ekstra vejadgang til hjørnejendom af trafiksikkerhedshensyn	18.05.2026
Vejdirektoratet · Vejdirektoratet opretholder kommunens afslag på tredje vejadgang til ejendom - lighedsprincip og skøn under regel	18.03.2026
Vejdirektoratet · Kommunalt afslag på udvidelse af overkørsel ophæves grundet begrundelsesmangler og manglende konkret skønsudøvelse	14.10.2025
Vejdirektoratet · Vejdirektoratet ophæver kommunalt påbud om indskrænkning af overkørsel: Manglende begrundelse, usagligt skøn og forkert hjemmel.	05.09.2025
Vejdirektoratet · Afslag på udvidelse af overkørsel hjemvist på grund af mangelfuld og generel begrundelse	14.07.2025
Vejdirektoratet · Mangelfuld begrundelse: Kommune kunne ikke kræve beskæring til 4,2 meter uden konkret farevurdering	12.03.2025
Vejdirektoratet · Afslag på ny vejadgang på grund af trafiksikkerhed og hensyn til bløde trafikanter	15.05.2023
Vejdirektoratet · Afslag på ny vejadgang af hensyn til trafiksikkerhed ved dobbeltrettet cykelsti var lovligt	23.02.2022
Vejdirektoratet · Afslag på etablering af ny vejadgang af hensyn til trafiksikkerhed for bløde trafikanter	11.06.2020
Vejdirektoratet · Afslag på etablering af overkørsel stadfæstet på grund af trafiksikkerhedsmæssige hensyn	22.11.2019
Vejdirektoratet · Vilkår om lukning af eksisterende adgang ved etablering af ny adgang var lovligt	23.09.2019

Begrundelses- og oplysningskrav: hvornår repareres fejlen, og hvornår hjemvises sagen?

§ 5

Adgangsafgørelser er skønsmæssige, og begrundelseskravet i [forvaltningslovens § 24](#) skærpes tilsvarende. Vejdirektoratet kræver, at begrundelsen indeholder henvisning til retsreglerne, de hovedhensyn der har været

bestemmende for skønnet, og en kort redegørelse for de faktiske omstændigheder af væsentlig betydning – jf. § 24, stk. 1 og [stk. 2](#). Dertil kommer partshøring efter [§ 19, stk. 1](#) og det ufravigelige undersøgelsesprincip.

Vejdirektoratet anvender **formodningsreglen for garantiforskrifter**: tilsidesættelse af begrundelseskravet eller undersøgelsesprincippet skaber en formodning for, at afgørelsen er påvirket af fejlen, og formodningen kan kun afkræftes, hvis myndigheden godtgør, at manglen konkret var uden betydning. I **EMN-2024-620612** afviste Vejdirektoratet udtrykkeligt kommunens argument om »materiel rigtighed frem for formel legalitet«, fordi kommunens efterfølgende bemærkninger ikke godtgjorde, at manglerne havde været uden betydning.

De klareste hjemvisninger sker, når Vejdirektoratet ikke kan *aflæse* afvejningen:

Vi kan ikke se, hvordan kommunen konkret har afvejet hensynene til den almindelige færdsel i området over for dit ønske om henholdsvis at etablere en ny adgang og udvide en eksisterende adgang, hvilket gør, at vi ikke kan afvise, at kommunen har sat sit skøn under regel. (EMN-2024-620612)

I **22-08691** [ophævede Vejdirektoratet Slagelse Kommunes afslag](#), fordi begrundelsen var så mangelfuld, at Vejdirektoratet »måtte gætte sig til de reelle hensyn bag afslaget«, og fordi afgørelsen slet ikke henviste til § 49, stk. 1. I **21-12654** blev Faxe Kommunes afgørelse [hjemvist](#), fordi kommunen havde anvendt forældet lovgrundlag (den tidligere vejlovs § 70) og fejlagtigt påberåbt sig privatvejsloven om en offentlig kommunevej. Vejdirektoratet formulerede oplysningskravet således:

Kommunen må konkret og uddybende begrunde hvilke forhold der er omfattet af begreberne, trafiksikkerhed og færdselssikkerhed, jf. det forvaltningsretlige undersøgelsesprincip.

Reparation under klagesagen er derimod mulig, når manglen ikke har haft betydning for indholdet:

Sag	Mangel	Udfald
19-13268	Manglende henvisning til retsregler, jf. FVL §§ 22 og 24	Repareret under klagesagen – ingen hjemvisning
20-12475	Manglende korrekt lovhjemmel	Ikke afgørende for resultatet – stadfæstet
23-07966	Utilstrækkelig forklaring af kravet om ubrudt hegn	Repareret ved kommunens uddybning over for Vejdirektoratet
22-08691	Manglende lovhenvisning + utilstrækkelig begrundelse	Ophævet og hjemvist
EMN-2024-21609	Rent generel begrundelse	Ophævet og hjemvist

Grænsen ligger i, om manglen berører selve skønsudøvelsen. Er der blot tale om en manglende paragrafhenvi sning ved en i øvrigt konkret begrundet afgørelse, repareres den. Mangler den konkrete afvejning, hjemvises sagen.

Et særligt oplysningskrav rammer kommunen, når den fremkommer med **nye oplysninger under klagesagen**. I **EMN-2026-09735** havde kommunen først over for Vejdirektoratet forklaret, at et generelt stigende parkeringsbehov og en kommende parkeringsstrategi lå bag afslaget. Vejdirektoratet fandt, at oplysningerne var nye i forhold til afgørelsen, og at kommunen »allerede af den grund« måtte træffe en ny afgørelse og partshøre klagerne. Vejdirektoratet pålagde samtidig kommunen at begrunde i de trafikale og vejtekniske hensyn **på det konkrete sted** – ikke alene i generelle parkeringsbehov i kommunen.

Vejloven § 49, stk. 1

PRAKSIS	Vejdirektoratet · Kommunens afslag på lovliggørelse af 6 meter bred vejadgang hjemvist – lighedsprincip kunne ikke sætte skøn under regel	19.06.2026
	Vejdirektoratet · Afslag på udvidelse af overkørsel hjemvist på grund af mangelfuld og generel begrundelse	14.07.2025
	Vejdirektoratet · Hjemvisning af afslag på adgang til privat fællesvej på grund af mangelfuld begrundelse og sagsoplysning	09.05.2025
	Vejdirektoratet · Vejdirektoratets stadfæstelse af afslag på ophævelse af adgangsbegrænsning og påbud om retablering af hegn	20.09.2023
	Vejdirektoratet · Afslag på vejadgang ophævet på grund af mangelfuld begrundelse	01.08.2022
	Vejdirektoratet · Hjemvisning af sag om adgang til stamvej pga. mangelfuld begrundelse og forkert lovgrundlag	05.11.2021
	Vejdirektoratet · Afslag på etablering af overkørsel på grund af trafiksikkerhed og parkeringshensyn stadfæstet	18.11.2020
	Vejdirektoratet · Afslag på etablering af overkørsel stadfæstet på grund af trafiksikkerhedsmæssige hensyn	22.11.2019

Udgiftsansvaret: § 49, stk. 2 som udgangspunkt og den snævre ramme for stk. 5-6

Vejlovens § 49, stk. 2 fastslår, at ansøgeren afholder udgifterne til etablering, medmindre andet er aftalt. Forarbejderne oplyser, at bestemmelsen er **ny i 2014-loven og kodificerer hidtidig praksis**.

I **EMN-2024-610206** af 23. oktober 2024 **stadfæstede Vejdirektoratet** et vilkår om, at grundejeren skulle betale for en 5 meter bred overkørsel, som kommunen selv ville anlægge. Vejdirektoratet lagde vægt på, at kravene til anlægsmetoden var et vejfagligt skøn, det ikke kunne efterprøve, og at det er »normal og saglig praksis, at den, der har behovet for og fordelen af en ny vejadgang, også betaler for den«. Betalingspligten fremgik desuden af kommunens digitale selvbetjeningsløsning.

Udfører vejmyndigheden arbejdet for ansøgerens regning, gælder to modvægte: den skal sikre, at arbejdet udføres **billigst muligt** ved at gennemføre proceduren i § 137, og den kan medregne et administrationstillæg efter § 30, jf. § 49, stk. 7. Forarbejderne betegner begge punkter som nye i 2014-loven.

Grænsen for § 49, stk. 5-6 er skarp og fast. Bestemmelserne hjemler kun betaling for trafiksikkerhedsforanstaltninger, der er en direkte og nødvendig følge af den nye adgang – midterrabat, kanalisering, lyssignal og lignende. Vejdirektoratet har i tre principielle udtalelser afvist ethvert forsøg på at strække bestemmelsen:

Sag	Kommunens krav	Vejdirektoratets svar
22-13393 (2022)	Bygherre skulle betale for omlægning og flytning af en hel kommunevej ved »Megacenter Vest«	Ingen hjemmel – bestemmelsen omfatter ikke ny vejkasse, udvidelse af befæstet areal eller flytning af vejstrækning; henvist til vejbidrag i kapitel 4
23-19342 (2024)	Bygherregruppe skulle betale for udvidelse til 6,5 m, fortov, belysning, ledningsflytning og arealerhvervelse	Ingen hjemmel i § 49; vejbidrag kan dække udvidelse (§ 31), fortov (§ 27) og belysning (§ 29) – arealerhvervelse dog aldrig
23-15819 (2024)	Grusgrav skulle betale venstresvingsbane på den TILSTØDENDE gennemfartsvej	Uhjemlet – »den offentlige vej« i § 49, stk. 5 betyder udelukkende den vej, hvortil der gives direkte adgang

23-15819 er den mest instruktive. Kommunen argumenterede for, at grusgravens adgang *reelt* var til gennemfartsvejen, fordi vigepligtsforholdene var ændret. Vejdirektoratet afviste med henvisning til definitionen i § 3, stk. 1, nr. 6: en vejadgang er en tilslutning i skellet og kan ikke udgøres af en strækning på en offentlig vej, uanset de interne vigepligtsforhold. Da hovedvilkåret var uhjemlet, faldt også vilkårene om projektering for ansøgers regning (§ 49, stk. 6) og administrationstillæg (§ 49, stk. 7, jf. § 30) med det.

Proportionalitetskravet i § 49, stk. 6 er selvstændigt: udgifterne skal stå i **rimeligt forhold til de fordele, ansøgeren opnår**. Forarbejderne oplyser, at betingelsen efter hidtidig praksis er anset for opfyldt ved adgangstilladelser til fx »nye udstykningsområder, butikcentre og særligt trafikskabende detailbutikker og virksomheder mv.«

Endelig kan vejmyndigheden efter § 8, stk. 3 indgå aftale med andre end den formelle ejer om at afholde udgifter til arbejder på vejarealet, jf. **Vejdirektoratets udtalelse i sag 19-11769** om vejadgang fra gadejord – et supplement til, men ikke en udvidelse af, § 49, stk. 2.

LOV

[Vejloven § 3, stk. 1](#)
[Vejloven § 8, stk. 1, 3](#)
[Vejloven § 30](#)
[Vejloven § 49, stk. 2, 5-7](#)

Vejloven § 137

PRAKSIS	Vejdirektoratet · Etablering af vejadgang fra gadejord til offentlig vej og betaling for anlægsudgifter	30.10.2024
	Vejdirektoratet · Grundejer skal betale for etablering af ny vejadgang til offentlig vej	23.10.2024
	Vejdirektoratet · Vilkår om betaling for venstresvingsbane på tilstødende vej var uhjemlet i vejloven	01.03.2024
	Vejdirektoratet · Betaling for Vejtilpasninger ved Ny Vejadgang: Afgrænsning mellem Vejlovens § 49 og Reglerne om Vejbidrag	03.02.2024
	Vejdirektoratet · Vejlovens § 49 kan ikke bruges til at pålægge bygherre at betale for omlægning af offentlig vej	08.09.2022

§ 7 Vilkår efter § 49, stk. 4: hvad vejmyndigheden kan og ikke kan kræve

Efter § 49, stk. 4 kan vejmyndigheden – når det skønnes påkrævet af vejtekniske eller færdselsmæssige grunde – stille krav til adgangsens **placering, udformning og benyttelse**. Forarbejderne understreger, at eksemplerne i stk. 5 ikke er udtømmende, og at vejmyndigheden kan fastsætte vilkår om, at vejen skal indrettes på en bestemt måde, før tilladelsen kan udnyttes.

Vejdirektoratets prøvelse af vilkår følger et fast spor: **hjemmel + saglighed + proportionalitet + præcision**.

Lovlige vilkår i praksis:

- **Trafikmængde.** I **23-08315** af 16. juni 2023 bekræftede Vejdirektoratet, at vejmyndigheden kan [indlægge forudsætninger om, hvor mange daglige passager der maksimalt må benytte adgangen](#), og at overskridelse kræver ny tilladelse. Vilkåret skal dog begrundes i saglige hensyn og opfylde FVL §§ 22 og 24.
- **Fast belægning.** I **23-03491** af 11. januar 2024 var et vilkår om fast belægning for at undgå løse materialer sagligt begrundet i trafiksikkerhed, jf. § 49, stk. 4.
- **Vedligeholdelse ved ekstraordinært bred overkørsel.** Selv om udgangspunktet efter [§ 8, stk. 1](#) er, at vejmyndigheden vedligeholder offentlig vej, [stadfæstede Vejdirektoratet i 23-03491](#) et vilkår om, at grundejeren selv skulle vedligeholde en ca. 20-25 meter bred overkørsel – fordi den udelukkende tjente grundejerens interesse og oversteg det sædvanlige væsentligt. I den generelle udtalelse **24-06943** af 23. maj 2024 præciserede Vejdirektoratet [rammen](#):

Vilkåret kan ikke lovligt have et sådant omfang, at grundejeren helt eller delvist kommer til at betale for den almindelige vedligeholdelse af vejen, som påhviler vejmyndigheden.

- **Lukning af eksisterende adgang.** I **19-07570** var et vilkår om at nedlægge den hidtidige adgang ved etablering af en ny lovligt, fordi det var konkret trafikalt begrundet.
- **Asfaltering af de første meter af privat vej.** I **EMN-2025-32691** af 17. juli 2025 fandt Vejdirektoratet, at et vilkår om at asfaltere de første 20 meter af den private vej [kan være lovligt](#), hvis formålet er at minimere en konkret trafikfare på den offentlige vej (stenslag, glat føre) – men kommunen skal overveje mindre indgribende midler såsom spuling af dæk.

Ulovlige vilkår i praksis:

- **Regulering uden for vejlovens formål.** I **23-00249** og **23-00441** ophævede Vejdirektoratet et vilkår om, at [grusindvindingen skulle nedbringes ved trafikproblemer](#): vejloven regulerer vejforhold og trafiksikkerhed, ikke industriel aktivitet. Vilkåret om at »ansøger afholder alle omkostninger« blev tillige kritiseret som for upræcist til at kunne håndhæves – og manglende klagevejledning krænkede [forvaltningslovens § 25](#).
- **Regulering af den private vej.** I **EMN-2025-476722** ophævede Vejdirektoratet vilkår om, at grundejeren for egen regning skulle lade udarbejde [afmærkningsplaner for en rent privat vej](#) som betingelse for en tilladelse efter § 50, stk. 4:

Der er ikke hjemmel i vejloven til, at kommunen kræver en sådan oplysning af sagen i forbindelse med, at kommunen skal træffe afgørelse efter vejlovens § 50, stk. 4.

Kompetencen til at kræve autoriseret afmærkning på privat vej tilkommer alene politiet efter [færdselslovens § 97, stk. 2](#). Selve adgangstilladelsen blev opretholdt – Vejdirektoratet ophæver vilkåret, ikke tilladelsen, hvor det er muligt.

- **Upræcise vilkår.** I **23-03491** fandt Vejdirektoratet et vilkår om sikring mod overfladevand »upræcist formuleret« og ude af stand til at pålægge entydige pligter. Direktoratet præciserede samtidig, at [§ 82](#) kun regulerer menneskeskabte tillædninger, mens naturlig afstrømning hører under [vandløbslovens § 6, stk. 1](#).

Ophæves et bærende vilkår, må kommunen selv vurdere, om den vil tilbagekalde tilladelsen efter reglerne om tilbagekaldelse af begunstigende forvaltningsakter og træffe ny afgørelse med saglige vilkår, eller lade tilladelsen bestå uden vilkåret (**23-00249**, **23-15819**).

[Vejloven § 49, stk. 4-6](#)[Vejloven § 50, stk. 4](#)[Vejloven § 82](#)

PRAKSIS	Vejdirektoratet · Vilkår for Vejadgang: Asfaltering af Privat Vej og Renholdelse af Offentlig Vej	17.07.2025
	Vejdirektoratet · Kommunes ulovlige vilkår om afmærkning og omkostninger på privat vej i forbindelse med adgangstilladelse	02.05.2025
	Vejdirektoratet · Vilkår om vedligeholdelse og renholdelse i adgangstilladelser til offentlige og private fællesveje	23.05.2024
	Vejdirektoratet · Vilkår om betaling for venstresvingsbane på tilstødende vej var uhjemlet i vejloven	01.03.2024
	Vejdirektoratet · Vejdirektoratets stadfæstelse af vilkår for lovliggørelse af bred overkørsel i Fredensborg	11.01.2024
	Vejdirektoratet · Betingelser for Trafikmængde i Tilladelser til Vejadgang	16.06.2023
	Vejdirektoratet · Vilkår om at nedbringe råstofindvinding i vejadgangstilladelse var uden lovhjemmel	09.03.2023
	Vejdirektoratet · Vilkår om at nedbringe råstofindvinding i vejadgangstilladelse var uden lovhjemmel	08.03.2023
	Vejdirektoratet · Vilkår om lukning af eksisterende adgang ved etablering af ny adgang var lovligt	23.09.2019

Ulovligt etablerede adgange: lovliggørelse efter § 136 og hegnspåbud efter § 93

Konstaterer vejmyndigheden en adgang etableret uden tilladelse, skal den efter forarbejderne til § 49 »tage stilling til, om adgangen kan lovliggøres«. Hjemlen er [vejlovens § 136, stk. 1](#), hvorefter det påhviler ejeren såvel som den, der har begået overtrædelsen, at lovliggøre den retsstridige tilstand, medmindre vejmyndigheden kan lovliggøre forholdet.

Vejdirektoratet anvender en fast tostrengt model, senest formuleret i **EMN-2026-09735**:

- **Retlig lovliggørelse:** myndigheden meddeler efterfølgende tilladelse efter en vurdering på samme grundlag som en ansøgning efter § 49, stk. 1.
- **Faktisk lovliggørelse:** er retlig lovliggørelse ikke mulig – herunder som følge af myndighedens saglige skøn – påbydes retablering til tilstanden før det ulovlige forhold.

Det afgørende er, at **lovliggørelsessagen indholdsmæssigt er en § 49-sag**. Kommunen slipper ikke for den konkrete afvejning, blot fordi grundejeren har handlet uden tilladelse. Det er netop det, der bærer ophævelserne i **EMN-2025-33005** (6 → 15,5 meter), **EMN-2026-09735** (3 → 6 meter) og **EMN-2025-39071** (påbud alene begrundet i en privatretlig deklaration). Omvendt stadfæstede Vejdirektoratet i **EMN-2025-24939** et afslag på lovliggørelse, hvor kommunen faktisk *havde* redegjort konkret for lysmastens placering og belysningsgeometrien.

Bevisbyrden for en tidligere lovlig adgang påhviler grundejeren. I **19-13268** anførte klageren, at der var tale om retablering af en tidligere, uretmæssigt fjernet adgang. Vejdirektoratet fandt, at kommunen var berettiget til at behandle ansøgningen som en anmodning om en NY adgang, da der ikke fandtes dokumentation for en tidligere lovlig overkørsel. Tilsvarende i **23-03491**, hvor Vejdirektoratet fandt, at der hverken forelå bevis for en tidligere tilladelse eller en grad af passivitet, der kunne sidestilles med en tilladelse.

Passivitet kan dog undtagelsesvis lovliggøre. I **16-13996-2** af 9. november 2016 udtalte Vejdirektoratet om matrikulære sager:

Hvis kommunen godkender den matrikulære sag med kendskab til den ulovlige adgang og også efterfølgende undlader at tage skridt til at lovliggøre forholdene, kan der ikke ses bort fra, at adgangen på et tidspunkt ud fra passivitetsbetragtninger vil blive anset for at være godkendt af kommunen.

Men kendskab er en forudsætning: kommunens godkendelse af en matrikulær sag »kan næppe anses for en godkendelse af en ulovlig adgang, medmindre det udtrykkeligt fremgår af den matrikulære sag, at denne adgang agtes bibeholdt«. I **EMN-2024-620612** afviste Vejdirektoratet tilsvarende, at en adgang, der havde bestået uden tilladelse i over 10 år, kunne anses for stiltiende accepteret.

Hegn som håndhævelsesredskab. § 93, stk. 1 giver vejmyndigheden hjemmel til at påbyde etablering og vedligeholdelse af hegn mod vejen for grundejerens regning, når det er nødvendigt af trafiksikkerhedsmæssige eller vejtekniske grunde. [Vejledningen](#) fremhæver, at bestemmelsen netop kan bruges til at sikre, at der ikke etableres eller fysisk opretholdes ulovlige adgange – men understreger samtidig proportionalitetsgrundsætningen. I **23-07966 opretholdt Vejdirektoratet et påbud om at retablere et ubrudt hegn**, efter at ejeren havde fjernet beplantning og hegn og dermed skabt en ca. 45 meter bred ureguleret adgang i strid med tinglyste adgangsbestemmelser fra 1962 og 1987:

Kommunen kan lovligt påbyde den enhver tid ejer at retablere et ubrudt hegn, jf. Vejloven § 136. Det har dog ikke betydning for sagens udfald om hegnet er blevet fjernet af den tidligere ejer af ejendommen eller af dig.

Proportionalitetskravet gælder også hegnpåbud. I **EMN-2026-09735** bad Vejdirektoratet udtrykkeligt kommunen om – hvis den fastholdt afslaget på retlig lovliggørelse – konkret at vurdere, om det var nødvendigt (proportionalt) også at kræve hegn opsat, herunder hvem der havde etableret den asfaltrampe, der lå ud for adgangen. Efter § 93, stk. 2 afholder vejmyndigheden selv udgiften, når hegnet skal hindre ulovlige adgange på en strækning med adgangsbestemmelser efter § 51 – dog ikke ved matrikulære ændringer af ejendommen.

LOV	Vejloven § 49, stk. 1	Vejloven § 51	Vejloven § 93, stk. 1-2	Vejloven § 136, stk. 1	
PRAKSIS	Vejdirektoratet · Kommunens afslag på lovliggørelse af 6 meter bred vejadgang hjemvist – lighedsprincip kunne ikke sætte skøn under regel				19.06.2026
	Vejdirektoratet · Ophævelse af påbud om lovliggørelse af overkørsel grundet manglende vejretlig begrundelse				28.01.2026
	Vejdirektoratet · Vejdirektoratet ophæver kommunalt påbud om indskrænkning af overkørsel: Manglende begrundelse, usagligt skøn og forkert hjemmel.				05.09.2025
	Vejdirektoratet · Afslag på udvidelse af overkørsel på grund af trafiksikkerhed og belysning stadfæstet				22.07.2025
	Vejdirektoratet · Hjemvisning af afslag på adgang til privat fællesvej på grund af mangelfuld begrundelse og sagsoplysning				09.05.2025
	Vejdirektoratet · Vejdirektoratets stadfæstelse af vilkår for lovliggørelse af bred overkørsel i Fredensborg				11.01.2024
	Vejdirektoratet · Vejdirektoratets stadfæstelse af afslag på ophævelse af adgangs begrænsning og påbud om retablering af hegn				20.09.2023
	Vejdirektoratet · Afslag på etablering af overkørsel stadfæstet på grund af trafiksikkerhedsmæssige hensyn				22.11.2019
	Vejdirektoratet · Godkendelse af eksisterende vej-adgange ved matrikulære ændringer				09.11.2016

Fornøden vejadgang efter § 48 – den lovfæstede minimumsstandard og grænsen til taksationsmyndighederne

§ 9

Vejlovens § 48 regulerer den situation, hvor vejmyndigheden **selv** anlægger eller ombygger en vej. Efter stk. 1 skal vejmyndigheden tage stilling til, om og i hvilket omfang der kan tillades adgang, og efter stk. 2 så vidt muligt sikre ejendommen anden fornøden vejadgang, hvis anlægget afbryder den hidtidige adgang.

Kernen er standarden i **§ 48, stk. 3**, der udtømmende opregner tre forhold, som **ikke** i sig selv fratager en ejendom fornøden vejadgang:

1. at de ændrede adgangsforhold giver ejendommen en mere afsides beliggenhed i forhold til offentlig vej, en bebyggelse eller en lokalitet,
2. at ejendommen helt eller delvis afskæres fra sin hidtidige kundekreds, eller
3. at ejeren påføres fremtidige udgifter til vedligeholdelse eller renholdelse af vej.

Forarbejderne bekræfter, at stk. 3 viderefører den tidligere vejlovs § 69, stk. 2, uden materielle ændringer, og at bestemmelsen skal ses i sammenhæng med overtagelsesreglen i stk. 5: »En tidssvarende vurdering af, om en ejendom med de ændrede adgangsforhold kan udnyttes på en økonomisk rimelig og forsvarlig måde, vil således kunne fastlægges af taksationsmyndighederne og efterfølgende domstolene.«

Vejledningen henviser til Højesterets dom af 2. juni 1988 om Vejlbj-Riisskov Brugsforening ved Grenåvej – **UfR 1988.629H** – og udleder normen:

Højesterets dom af 2. juni 1988 er i lighed med andre afgørelser på området udtryk for, at ejeren af en ejendom ikke har krav på en bestemt standard af adgang til en offentlig vej. Ejeren har krav på fornøden vejadgang, men dette kan være en dårligere vejadgang efter ombygningen af vejen end før.

Vejledningen tilføjer, at princippet i den tidligere § 69, stk. 2, tillige har været omdrejningspunkt for en række erstatningsafgørelser i forbindelse med det københavnske Metro-byggeri.

Vejdirektoratets praksis er præget af konsekvent kompetenceafvisning. Direktoratet prøver, om kommunen har taget stilling – men ikke, om der *er* fornøden vejadgang, og aldrig erstatningen. Efter **§ 48, stk. 4** udløser manglende fornøden vejadgang erstatningsret efter **§§ 103, 104** og **§§ 112-118**, og efter stk. 5 skal vejmyndigheden overtage ejendommen helt eller delvis, hvis enhver adgang afskæres uden anden adgang. For statsveje behandles sagerne af ekspropriationskommissionerne, jf. stk. 6.

I **18-16324** af 4. september 2019 **afviste Vejdirektoratet en genoptagelsesansøgning** i en sag, hvor en cykelsti ville blive anlagt oven på en 2 meter bred privat indkørsel. Direktoratet fastslog to ting af principiel betydning:

- § 48 kræver fornøden vejadgang, men **specificerer ikke, at adgangen skal være kørende** – formen er ikke fastlagt i loven.
- Der er ikke forbud mod, at en offentlig sti i begrænset omfang anvendes til motoriseret færdsel, jf. definitionen i **§ 3, stk. 1, nr. 3**.

Spørgsmålet om, hvorvidt der er etableret fornøden vejadgang, og erstatning herfor, henviste Vejdirektoratet til taksationsmyndighederne, jf. § 48, stk. 4 og **§ 112**. Samme afvisning i **20-13268** om Odense Kommunes venstresvingsforbud, hvor virksomheden gjorde gældende, at indgrebet var sammenligneligt med ekspropriation.

I **21-01712** af 9. juli 2021 fandt Vejdirektoratet, at **nedlæggelse af en adgang til en kommunevej var lovlig trods konsekvenserne for den tilstødende private fællesvej** – afgjort på grundlag af bl.a. §§ 8, 48 og 103 sammenholdt med privatvejslovens §§ 71-73. Afgørelsen viser, at en § 48-beslutning om en kommunevej ikke automatisk

forpligter kommunen til at indlede en selvstændig nedlæggelsessag efter privatvejsloven for den tilstødende private fællesvej.

I den generelle udtalelse **EMN-2025-23907** af 4. juni 2025 om [ændring af krav til eksisterende vejadgange](#) sammenstillede Vejdirektoratet de tre hjemler – § 48, § 49, stk. 4 og § 50, stk. 4 – og markerede dermed, at vejmyndigheden ikke frit kan stille nye krav til en lovligt bestående adgang uden for disse rammer. Se også **EMN-2025-21759** af 16. maj 2025 om [kommunens ansvar og handlemuligheder for en ejendom uden vejadgang](#) og **EMN-2025-48189** af 5. januar 2026 om [definitionen af vejadgang](#).

LOV	Vejloven § 3, stk. 1	Vejloven § 48, stk. 1-7	Vejloven § 50, stk. 4	Vejloven § 103
	Vejloven § 112			
PRAKSIS	Vejdirektoratet · Udtalelse om definition af vejadgang og betingelser for nedlæggelse af privat fællesvej			05.01.2026
	Vejdirektoratet · Vejdirektoratets Udtalelse om Ændring af Krav til Eksisterende Vejadgange			04.06.2025
	Vejdirektoratet · Kommunes ansvar og handlemuligheder for ejendom uden vejadgang			16.05.2025
	Vejdirektoratet · Nedlæggelse af adgang til kommunevej var lovlig trods konsekvenser for privat fællesvej			09.07.2021
	Vejdirektoratet · Vejdirektoratet stadfæster Odense Kommunes afgørelse om venstresvings- og parkeringsforbud af hensyn til trafikssikkerhed			11.02.2021
	Vejdirektoratet · Afslag på Genoptagelse: Ekspropriation til Cykelsti og Spørgsmål om Fornøden Vejadgang			04.09.2019

§ 50: bestående adgange, matrikulære ændringer og det ekspropriative indgreb i stk. 4

[Vejlovens § 50](#) er »beskyttelsen af det engang godkendte«. Efter [stk. 1](#) må eksisterende adgange kun benyttes af de ejendomme, for hvilke de er anlagt. Efter [stk. 3](#) må en bestående adgang ikke uden tilladelse benyttes af ejendomme, der fremkommer eller ændres ved udstykning, matrikulering, sammenlægning eller arealoverførsel. Forarbejderne oplyser, at bestemmelsen viderefører den tidligere vejlovs § 71 og også finder anvendelse på adgange for en privat fællesvej, når nye ejendomme tildeles vejret.

I **19-12807** af 6. november 2019 anvendte Vejdirektoratet stk. 1 på en tvist om [fælles brug af en overkørsel baseret på en historisk tilladelse](#).

Matrikulære sager: en fast og bevidst byrdefuld praksis. I **16-13996-2** fastslog Vejdirektoratet, at § 50, stk. 3 giver hjemmel til på sagligt grundlag at kræve eksisterende – såvel lovlige som ulovlige – adgange nedlagt som betingelse for at godkende matrikulære ændringer, og at adgange, der ikke er angivet af landinspektøren, kan anses for nedlagt. Fortsætter grundejeren alligevel med at bruge dem, skal vejmyndigheden anse det for en ansøgning efter § 49, stk. 1. Praksis blev gentaget i **16-13996-5** af 1. marts 2018 om [krav om redegørelse for samtlige adgange](#).

Da Geodatastyrelsen i 2022 bad om lempelse under henvisning til, at 916 ejendomme består af 20 eller flere jordstykker og 3.324 ejendomme har jordstykker i flere kommuner, [fastholdt Vejdirektoratet praksis i 22-07598](#). Direktoratet anerkendte, at en lempelse forvaltningsretligt kunne forsvares, men lod hensynet til statsvejenes adgangsbestemmelser veje tungest:

Vejmyndigheden bør have mulighed for at sikre, at de berørte ejendomme har forsvarlig adgang til offentlig vej, samtidig med at vejmyndigheden får mulighed for at vurdere disse adgange i et opdateret trafikalt perspektiv.

Begrundelsen er værd at bemærke: udviklingen mod større landbrugsejendomme med ændret driftsform gør, at karakteren og intensiteten af brugen af eksisterende adgange kan ændre sig – hvorfor en samlet gennemgang er nødvendig. Vejdirektoratet oplyste samtidig, at der på strækninger med adgangsbestemmelser føres en offentligt tilgængelig **adgangsfortegnelse**.

§ 50, stk. 4 – det ekspropriative indgreb. Bestemmelsen er ny med 2014-loven og giver vejmyndigheden mulighed for i særlige tilfælde at træffe nye bestemmelser om benyttelsen af en eksisterende, LOVLIG adgang, uden at ejendommen ændres matrikulært, eller vejen ombygges. Forarbejderne trækker tærsklen højt:

Bestemmelsen er kun tænkt at finde anvendelse, hvor tungtvejende hensyn til trafiksikkerheden eller trafikafviklingen taler for, at der træffes nye bestemmelser om benyttelsen af en adgang. Dette kan være tilfældet, hvor det konstateres, at adgangen nu anvendes markant mere trafikskabende, når man tager hensyn til den almindelige samfundsøkonomiske udvikling, end der med rimelighed kunne forventes på godkendelsestidspunktet.

Vejledningen skærper kravet yderligere: de tungtvejende hensyn »skal opveje hensynene, der taler for, at du bevarer din adgang på de nuværende betingelser«.

Modstykket er **overtagelsesretten** i **§ 50, stk. 8** – også ny i 2014-loven. Afskæres ejeren som følge af en stk. 4-beslutning fra en udnyttelse, der er økonomisk rimelig og forsvarlig under hensyn til ejendommens beliggenhed og øvrige beskaffenhed, og som svarer til udnyttelsen af omliggende arealer, kan ejeren kræve arealet helt eller delvis overtaget mod erstatning. Fristen er 6 måneder fra den endelige afgørelse, jf. **stk. 9**, med mulighed for fravigelse ved særlige grunde. Afslår vejmyndigheden, henvises sagen til taksationsmyndighederne efter **stk. 10-11**, som selv afgør, om kravet er berettiget, og fastsætter erstatning efter § 103. For statsveje behandles sagen af ekspropriationsmyndighederne, jf. **stk. 12**.

Bestemmelsen har praktisk betydning som alternativ til ekspropriation. I den generelle udtalelse **19-16311** af 6. december 2019 om nedlæggelse af en adgang til en adgangsbegrænset ringvej opstillede Vejdirektoratet trinfølgen:

Vejmyndigheden skal overveje, om adgangen kan nedlægges efter Vejlovens § 50, stk. 4. ... Hvis adgangen ikke kan nedlægges efter denne bestemmelse, skal vejmyndigheden overveje, om færdselsregulerende tiltag vil kunne opnå formålet.

Samtidig **afviste Vejdirektoratet**, at **§ 54** om ændring af adgangsbestemmelser kan bruges til at nedlægge en fysisk adgang – den egentlige nedlæggelse kræver ekspropriation efter **§ 97, stk. 2**, som er underlagt proportionalitetskravet. **EMN-2025-476722** viser **stk. 4** anvendt i praksis: en tilladelse til ændret anvendelse af en overkørsel fra en autocamperplads blev opretholdt, mens de tilknyttede vilkår om afmærkning på privat vej blev ophævet som uhjemlede.

LOV

Vejloven § 49, stk. 1

Vejloven § 50, stk. 1-13

Vejloven § 54

Vejloven § 97, stk. 2

Vejloven § 103

PRAKSIS

Vejdirektoratet · Kommunes ulovlige vilkår om afmærkning og omkostninger på privat vej i forbindelse med adgangstilladelse

02.05.2025

Vejdirektoratet · Vejdirektoratet fastholder krav om godkendelse af alle vejadgange ved matrikulære ændringer

23.06.2022

Vejdirektoratet · Vejdirektoratets udtalelse om hjemmel til nedlæggelse og regulering af adgang til offentlig vej	06.12.2019
Vejdirektoratet · Afvisning af klage over fælles brug af overkørsel baseret på historisk tilladelse fra vejmyndighed	06.11.2019
Vejdirektoratet · Vejlovens § 50: Krav om redegørelse for samtlige adgange ved matrikulære ændringer	01.03.2018
Vejdirektoratet · Godkendelse af eksisterende vej-adgange ved matrikulære ændringer	09.11.2016

§ 11 Adgangsbestemmelser efter §§ 51-58: offentliggørelse, 12-ugersfristen og tinglysningens rolle

Vejlovens § 51 hjemler **varige** begrænsninger for tilslutning af nye veje og stier, anlæg af nye adgange og udnyttelsen af bestående adgange. Kompetencen er delt: Vejdirektoratet fastsætter adgangsbestemmelser for **samtlige statsveje**, jf. [stk. 2](#), mens kommunalbestyrelsen fastsætter dem for kommuneveje, »som skønnes af særlig betydning for den gennemgående færdsel«, jf. [stk. 3](#).

Vejdirektoratet beskrev instrumentets formål i **22-07598**: adgangsbestemmelser er en særlig reguleringsform, hvor hensynet til den gennemgående færdsel vejer særdeles tungt, og hvor udgangspunktet er, at »enhver form for adgang til statsvejene indebærer en sikkerhedsrisiko, hvorfor de bør begrænses mest muligt under hensyn til vejens naboer og en samfundsmæssig forsvarlig udnyttelse af de tilgrænsende ejendomme«.

Proceduren er formaliseret og fristbunden:

Trin	Bestemmelse	Krav
Offentliggørelse af påtænkt beslutning + individuel meddelelse	§ 52, stk. 1	Baggrund + de konkrete bestemmelser for ejendommen
Indsigelsesfrist	§ 52, stk. 2	Mindst 12 uger ; skal oplyse om § 57
Forhandling med kommunalbestyrelsen (statsveje)	§ 53	Uenighed afgøres af transportministeren
Foreløbigt forbud	§ 55	Maks. 1 år fra offentliggørelsen
Endelig afgørelse	§ 56	Snarest muligt, dog senest 1 år efter offentliggørelsen
Overtagelsesbegæring	§ 57, stk. 2	6 måneder fra endelig afgørelse
Taksation	§ 58	Taksationsmyndighederne afgør både krav og erstatning

Tinglysning er ikke en gyldighedsbetingelse. Det er den mest praktisk vigtige afklaring på området. I **EMN-2025-29987** af 9. juli 2025 [fastslog Vejdirektoratet](#), at en adgangsbegrænsning bliver bindende for alle fra **offentliggørelsen**, jf. [§ 56, stk. 3](#), uanset hvornår rettighederne er erhvervet. Tinglysningspligten efter [§ 56, stk. 4](#) tjener alene et oplysende formål – navnlig over for fremtidige købere – hvilket understøttes af forarbejderne til [tinglysningslovens § 2](#). Vejdirektoratet vejledte kommunen om at gennemgå egne arkiver for den oprindelige afgørelse og undersøge, om en sletning i tingsbogen indikerede en formel ophævelse; ellers kunne kommunen fastsætte nye adgangsbestemmelser efter proceduren i [§§ 51-52](#).

Efter [§ 56, stk. 4](#) kan vejmyndigheden pålægge grundejeren at betale tinglysningsudgifterne, når behovet skyldes grundejerens eget ønske om ændring.

Dispensation efter § 54. Vejmyndigheden kan af egen drift eller efter ansøgning ændre, dispensere fra eller ophæve adgangsbestemmelser. I [23-07966 stadfæstede Vejdirektoratet et afslag](#) på at ophæve adgangsbestemmelser fra 1962 og 1987, der begrænsede ejendommen til to adgange à 5 meter og krævede ubrudt hegn, hvor der ikke var overkørsel. Vejdirektoratet bemærkede, at det ikke kan efterprøve kommunens skøn over, hvad der er trafikikkerhedsmæssigt forsvarligt, når skønnet holder sig inden for lovens rammer. Samme mønster i [EMN-2025-41325](#), hvor en tinglyst adgangsbegrænsning sammenholdt med forringede oversigtsforhold bar afslaget på udvidelse – afgjort efter §§ 49, stk. 1 og 51.

Samspelet mellem adgangsbestemmelser og ændret ejendomsanvendelse er behandlet i [EMN-2025-47979](#) af 11. august 2025 om [vurdering af ændret anvendelse af ejendom ved tinglyste adgangsbestemmelser](#), afgjort med §§ 51, stk. 1, 54 og 49, stk. 1 som ramme.

En særlig ejendomstype er tankanlæg og ladestationer. [Vejledningen](#) forklarer, at [§ 88](#) giver vejmyndigheden ret til at træffe afgørelser om adgange hertil, fordi virksomheden retter sig direkte mod trafikanterne og medfører pludselig fartnedsættelse eller acceleration ud for adgangen – men understreger, at § 88 skal varetage hensynet til trafikken, **ikke fungere som erhvervsregulerende foranstaltning**.

LOV	Tinglysningsloven § 2	Vejloven § 51, stk. 1-3	Vejloven § 52, stk. 1-2	Vejloven § 54
	Vejloven § 56, stk. 3-4	Vejloven § 57, stk. 2	Vejloven § 88	
PRAKSIS	Vejdirektoratet · Afslag på udvidelse af vejadgang til stærkt trafikeret vej på grund af tinglyst adgangsbegrænsning og forringede oversigtsforhold. 17.11.2025 Vejdirektoratet · Vurdering af ændret anvendelse af ejendom ved tinglyste adgangsbestemmelser 11.08.2025 Vejdirektoratet · Tinglysning er ikke en gyldighedsbetingelse for adgangsbegrænsninger 09.07.2025 Vejdirektoratet · Vejdirektoratets stadfæstelse af afslag på ophævelse af adgangsbegrænsning og påbud om retablering af hegn 20.09.2023 Vejdirektoratet · Vejdirektoratet fastholder krav om godkendelse af alle vejadgange ved matrikulære ændringer 23.06.2022			

§ 12 Klagebehandling og sagsgang ved Vejdirektoratet: frister, klageberettigelse og bindende virkning

Klageadgang og delegation. Kommunalbestyrelsens afgørelser efter vejloven påklages til transportministeren for så vidt angår retlige spørgsmål, jf. [§ 132, stk. 1](#). Beføjelsen udøves af Vejdirektoratet efter [§ 3, stk. 1](#) i bekendtgørelse nr. 845 af 25. juni 2025. Er Vejdirektoratet part – typisk statsvejssager – afgøres klagen af Transportministeriet, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 2. Vejdirektoratets EGNE afgørelser efter bl.a. [§ 50, stk. 2 og 5](#) kan ikke påklages til ministeren, jf. [bekendtgørelsens § 29](#) – heller ikke afgørelser om lovliggørelse efter disse bestemmelser.

Frister. Klagefristen er **4 uger** fra den dag, afgørelsen er meddelt, jf. [§ 132, stk. 3](#). Fristen håndhæves stramt. I [19-11774 afviste Vejdirektoratet en klage](#), der kom næsten to måneder for sent, og præciserede, at datoen for direktoratets modtagelse tælles med i de 4 uger, og at en efterfølgende faktura hverken forlænger fristen eller skaber en ny. Kun »særlig grund« kan begrunde dispensation, og det kræver forudgående erklæring fra vejmyndigheden.

Opsættende virkning. Klage har efter [§ 132, stk. 4](#) ikke opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet. Vejdirektoratets afvejningsnorm fremgår af [EMN-2025-39671](#)-typen sager: der kræves

Vejdirektoratet · Vilkår om betaling for venstresvingsbane på tilstødende vej var uhjemlet i vejloven	01.03.2024
Vejdirektoratet · Afvisning af klage over dispensation fra oversigtsservitut på grund af manglende klageberettigelse	23.06.2023
Vejdirektoratet · Afslag på ny vejadgang af hensyn til trafikssikkerhed ved dobbeltrettet cykelsti var lovligt	23.02.2022
Vejdirektoratet · Klage over afslag på dispensation fra fortorvsordning afvist på grund af overskredet klagefrist	27.09.2019

§ 13 Sammenhæng med domstolspraksis: sparsom, men retningsgivende

Adgangsområdet er kendetegnet ved, at **domstolsprøvelsen er sparsom**. Tyngden ligger i Vejdirektoratets administrative praksis, og de domme, der findes, angår først og fremmest randområderne – erstatningen og vejarealets benyttelse – snarere end selve § 49-skønnet.

Højesteret og standarden for fornøden vejadgang. Den ledende dom er stadig **UfR 1988.629H** (Vejlby-Riisskov Brugsforening ved Grenåvej). [Vejledningen](#) angiver, at dommen – sammen med den øvrige praksis – er udtryk for, at ejeren ikke har krav på en bestemt standard af adgang, men alene på fornøden vejadgang, og at denne kan være dårligere efter en ombygning end før. Denne domstolsskabte norm blev kodificeret i [§ 48, stk. 3](#) og bærer stadig Vejdirektoratets kompetenceafvisninger i **18-16324** og **20-13268**.

Højesteret om fradrag for fordele. I **BS-11936/2024-HJR** af 23. oktober 2024 [tog Højesteret stilling til vejlovens § 103, stk. 2](#) – den erstatningsbestemmelse, som § 48, stk. 4 og § 50, stk. 11 henviser til. Højesteret fastslog:

Højesteret finder, at det ikke kan stilles som en yderligere betingelse for at foretage fradrag for fordele, at ekspropriationsanlægget har været en forudsætning for, at restejeendommen har fået ændrede udnyttelses- eller anvendelsesmuligheder.

Dommen har direkte betydning for de sager, Vejdirektoratet henviser til taksationsmyndighederne: erstatning for tabt eller forringet vejadgang skal ses i sammenhæng med de fordele, samme vejanlæg tilfører restejeendommen.

Landsretten prøver Vejdirektoratets egne afgørelser. Det klareste eksempel er **BS-9891/2019-OLR** af 3. juli 2020, hvor Københavns og Frederiksberg Kommuner indbragte tre af Vejdirektoratets afgørelser for domstolene. Østre Landsret [frifandt Vejdirektoratet](#) og tilsluttede sig direktoratets restriktive fortolkning af [vejlovens § 80, stk. 2](#):

Landsretten finder, at det afgørende efter bestemmelsen i tilfælde som de foreliggende må være facadeejers formål med udnyttelsen af vejarealet i relation til den pågældende ejendom.

Dommen er metodisk instruktiv for adgangsområdet af tre grunde: (i) den bekræfter, at kommunerne har søgsmålskompetence over for Vejdirektoratet, (ii) den viser, at landsretten lægger Vejdirektoratets ordlydsnære fortolkning til grund frem for kommunernes henvisning til hidtidig administrativ praksis, og (iii) den afviser, at administrative og økonomiske konsekvenser kan bære en fortolkning i strid med lovens ordlyd – nøjagtig samme ræsonnement som Vejdirektoratet selv anvender i **22-13393** og **23-19342** om § 49, stk. 5-6.

Landsretten om facadeejers berettigede forventning. [Vejledningen](#) henviser til **Vestre Landsrets dom af 26. februar 2008** om en kommunes tilladelse til at placere en bytavle ud for en nabos forretningsvindue som udtryk for, at vejmyndigheden skal være opmærksom på, at ejeren af en naboejendom kan have berettigede

forventninger om at kunne udnytte naboskabet til vejen. Det er præcis den formulering, Vejdirektoratet i dag anvender som prøvelsesnorm i § 49-sagerne, senest i **EMN-2025-39071** og **EMN-2026-10747**.

Konsekvensen af den sparsomme domstolspraksis. For praktikerer betyder det, at Vejdirektoratets afgørelser reelt fungerer som områdets retskilde. Direktoratet citerer i vidt omfang sine egne tidligere udtalelser som bindende for sin linje – **22-13393** henviser til udtalelsen af 20. februar 2008 (j.nr. 08/02070), **22-07598** henholder sig udtrykkeligt til **16-13996-5**, og **23-15819** betegner det som direktoratets »praksis«, at »den offentlige vej« i § 49, stk. 5 kun omfatter den vej, hvortil der gives direkte adgang. Den interne præcedens er dermed stærk – og forudsigelighedens vigtigste kilde på området.

LOV	Vejloven § 48, stk. 3-4	Vejloven § 49, stk. 5-6	Vejloven § 80, stk. 2
	Vejloven § 103, stk. 2		
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets afgørelse om fradrag for fordele i ekspropriationserstatning ved etablering af Aarhus Letbane		23.10.2024
	Landsretten · Østre Landsret fastslår manglende hjemmel til kommunal betalingsopkrævning for containere ved bygningsrenovering		03.07.2020
	Vejdirektoratet · Vejdirektoratet stadfæster kommunalt afslag på ekstra vejadgang til hørneejendom af trafiksikkerhedshensyn		18.05.2026
	Vejdirektoratet · Ophævelse af påbud om lovliggørelse af overkørsel grundet manglende vejretlig begrundelse		28.01.2026
	Vejdirektoratet · Vilkår om betaling for venstresvingsbane på tilstødende vej var uhjemlet i vejloven		01.03.2024
	Vejdirektoratet · Betaling for Vejtilpasninger ved Ny Vejadgang: Afgrænsning mellem Vejlovens § 49 og Reglerne om Vejbidrag		03.02.2024
	Vejdirektoratet · Vejlovens § 49 kan ikke bruges til at pålægge bygherre at betale for omlægning af offentlig vej		08.09.2022
	Vejdirektoratet · Vejdirektoratet fastholder krav om godkendelse af alle vejadgange ved matrikulære ændringer		23.06.2022
	Vejdirektoratet · Vejdirektoratet stadfæster Odense Kommunes afgørelse om venstresvings- og parkeringsforbud af hensyn til trafiksikkerhed		11.02.2021
	Vejdirektoratet · Afslag på Genoptagelse: Ekspropriation til Cykelsti og Spørgsmål om Fornøden Vejadgang		04.09.2019
	Vejdirektoratet · Vejlovens § 50: Krav om redegørelse for samtlige adgange ved matrikulære ændringer		01.03.2018

§ 14 Sammenfatning: hvad afgør en adgangssag ved Vejdirektoratet

Praksis på området er bemærkelsesværdigt forudsigelig, når man skiller det materielle fra det formelle.

Materielt taber grundejeren næsten altid. Facadeejeren har ingen retskrav på en ny eller udvidet adgang, og Vejdirektoratet kan efter [§ 132, stk. 1](#) ikke røre kommunens trafikfaglige skøn. Har kommunen henvist til oversigtsforhold, bløde trafikanter, cykelsti, skolevej, antallet af konfliktpunkter eller kantstensparkering **på det konkrete sted**, står afgørelsen. Argumenter om, at naboerne har bredere indkørsler, at vejen er blind, at oversigten er god, eller at adgangen har eksisteret i årevis, slår sjældent igennem – jf. **EMN-2025-43833**, **EMN-2026-10747**, **EMN-2025-44339**, **23-02550** og **21-17935**.

Formelt taber kommunen ofte. Den absolut hyppigste ophævelsesgrund er, at kommunen ikke har vist sin afvejning. Vejdirektoratet ophæver, når begrundelsen er generel og principiel (**EMN-2024-21609**-, **EMN-2025-39077**), når afgørelsen hviler på fast praksis eller frygt for præcedens (**EMN-2026-09735**), når kommunen har lagt vægt på ansøgerens *behov* (**EMN-2024-620612**), på vejens vedligeholdelsestilstand

(EMN-2024-54142) eller på en privatretlig deklaration (EMN-2025-39071), eller når hjemlen er forkert (EMN-2025-33005, 21-12654). Testen er enkel: **kan Vejdirektoratet aflæse afvejningen af afgørelsen selv?** Kan det ikke, følger hjemvisning – og formodningsreglen for garantiforskrifter gør, at kommunen bærer risikoen.

Økonomien er lovbunden og snæver. Ansøgeren betaler etableringen efter § 49, stk. 2 – også når kommunen udfører arbejdet (EMN-2024-610206). Men § 49, stk. 5-6 rækker kun til trafiksikkerhedsforanstaltninger i umiddelbar tilknytning til adgangspunktet på den vej, hvortil der gives direkte adgang. Vejoplægning, vejudvidelse, fortov, belysning og arealerhvervelse ligger uden for – dertil kræves vejbidragsreglerne i kapitel 4 (22-13393, 23-19342, 23-15819).

Tre punkter fortjener særlig opmærksomhed fremadrettet:

1. **§ 50, stk. 4 er et ekspropriativt indgreb med lav anvendelsesfrekvens og høj tærskel.** Både forarbejder og [vejledning](#) kræver »markant« ændret benyttelse og tungtvejende trafikale hensyn, og bestemmelsen udløser overtagelsesret efter [stk. 8](#) med 6-måneders frist. Vejmyndigheden skal efter **19-16311** overveje stk. 4 og færdselsregulerende tiltag, før den griber til ekspropriation efter § 97, stk. 2.
2. **Definitionen i § 3, stk. 1, nr. 6 er både en udvidelse og en begrænsning.** Gående adgang kræver tilladelse, men kun ved fysisk etablering i skellet (EMN-2026-09917) – og en adgang kan aldrig udgøres af en strækning på en offentlig vej, uanset vigepligtsforhold (**23-15819**).
3. **Klageadgangen indsnævres.** [Lov nr. 753 af 20. juni 2025](#) indsætter et nyt § 132, stk. 2, der afskærer klageadgangen for en række afgørelser om brug af vejareal (ikrafttræden 1. juli 2025). Adgangsbestemmelserne i §§ 48-51 er uændrede, men rådgivere bør kontrollere klagevejledningen i den enkelte sag mod den nyeste tekst.

Endelig er **fristerne** afgørende og ufravigelige i praksis: 4 uger til at klage (§ 132, stk. 3), 12 ugers indsigelsesfrist ved adgangsbestemmelser (§ 52, stk. 2), 6 måneder til overtagelsesbegæring (§ 50, stk. 9 og § 57, stk. 2) og 6 måneder til søgsmål (§ 132, stk. 5).

LOV		Vejloven § 3, stk. 1	Vejloven § 49, stk. 2, 5-6	Vejloven § 50, stk. 4, 8-9
		Vejloven § 52, stk. 2	Vejloven § 57, stk. 2	Vejloven § 132, stk. 1, 3, 5
PRAKSIS	Vejdirektoratet · Kommunens afslag på lovliggørelse af 6 meter bred vejadgang hjemvist – lighedsprincip kunne ikke sætte skøn under regel			19.06.2026
	Vejdirektoratet · Vejdirektoratet stadfæster kommunalt afslag på ekstra vejadgang til hjørneejendom af trafiksikkerhedshensyn			18.05.2026
	Vejdirektoratet · Vejdirektoratet: Kræver gående adgang til offentlig vej tilladelse efter vejlovens § 49?			30.03.2026
	Vejdirektoratet · Vejdirektoratet opretholder kommunens afslag på tredje vejadgang til ejendom - lighedsprincip og skøn under regel			18.03.2026
	Vejdirektoratet · Ophævelse af påbud om lovliggørelse af overkørsel grundet manglende vejretlig begrundelse			28.01.2026
	Vejdirektoratet · Stadfæstelse af afslag på etablering af to ejendomsadgange til primær trafikvej			08.01.2026
	Vejdirektoratet · Kommunalt afslag på udvidelse af overkørsel ophæves grundet begrundelsesmangler og manglende konkret skønsudøvelse			14.10.2025
	Vejdirektoratet · Vejdirektoratet ophæver kommunalt påbud om indskrænkning af overkørsel: Manglende begrundelse, usagligt skøn og forkert hjemmel.			05.09.2025
	Vejdirektoratet · Afslag på udvidelse af overkørsel hjemvist på grund af mangelfuld og generel begrundelse			14.07.2025

Vejdirektoratet · Hjemvisning af afslag på adgang til privat fællesvej på grund af mangelfuld begrundelse og sagsoplysning	09.05.2025
Vejdirektoratet · Grundejer skal betale for etablering af ny vejadgang til offentlig vej	23.10.2024
Vejdirektoratet · Vejdirektoratet ophæver kommunalt afslag på overkørsel grundet usaglig begrundelse om vejens stand	04.10.2024
Vejdirektoratet · Vilkår om betaling for venstresvingsbane på tilstødende vej var uhjemlet i vejloven	01.03.2024
Vejdirektoratet · Betaling for Vejtilpasninger ved Ny Vejadgang: Afgrænsning mellem Vejlovens § 49 og Reglerne om Vejbidrag	03.02.2024
Vejdirektoratet · Afslag på ny vejadgang på grund af trafiksikkerhed og hensyn til bløde trafikanter	15.05.2023
Vejdirektoratet · Vejlovens § 49 kan ikke bruges til at pålægge bygherre at betale for omlægning af offentlig vej	08.09.2022
Vejdirektoratet · Afslag på ny vejadgang af hensyn til trafiksikkerhed ved dobbeltrettet cykelsti var lovligt	23.02.2022
Vejdirektoratet · Hjemvisning af sag om adgang til stamvej pga. mangelfuld begrundelse og forkert lovgrundlag	05.11.2021
Vejdirektoratet · Vejdirektoratets udtalelse om hjemmel til nedlæggelse og regulering af adgang til offentlig vej	06.12.2019

REFERENCE Lovgrundlag

7 paragraffer

Forvaltningsloven § 24		Vejloven § 48	stk. 3
Vejloven § 49	stk. 1, 2	Vejloven § 50	stk. 4
Vejloven § 51		Vejloven § 132	stk. 1
Vejloven § 136	stk. 1		

MATERIALE Citerede afgørelser

58 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS		1
23.10.2024	Højesterets afgørelse om fradrag for fordele i ekspropriationserstatning ved etablering af Aarhus Letbane	6411-7689
LANDSRETTE · ANKEINSTANS		1
03.07.2020	Østre Landsret fastslår manglende hjemmel til kommunal betalingsopkrævning for containere ved bygningsrenovering	1417-1724
VEJDIREKTORATET · NÆVN / KLAGEINSTANS		56
19.06.2026	Kommunens afslag på lovliggørelse af 6 meter bred vejadgang hjemvist – lighedsprincip kunne ikke sætte skøn under regel	emn_2026_09735
18.05.2026	Vejdirektoratet stadfæster kommunalt afslag på ekstra vejadgang til hjørneejendom af trafiksikkerhedshensyn	emn_2026_10747
30.03.2026	Vejdirektoratet: Kræver gående adgang til offentlig vej tilladelse efter vejlovens § 49?	emn_2026_09917

18.03.2026	Vejdirektoratet opretholder kommunens afslag på tredje vejadgang til ejendom - lighedsprincip og skøn under regel	emn_2025_44339
04.03.2026	Afslag på ekstra adgang til offentlig vej – trafiksikkerhed og kommunens skøn (EMN-2025-45965)	emn_2025_45965
28.01.2026	Ophævelse af påbud om lovliggørelse af overkørsel grundet manglende vejretlig begrundelse	emn_2025_39071
14.01.2026	Afvisning af klage over afslag på dispensation fra parkeringsregler for campingvogne	emn_2025_47149
08.01.2026	Stadfæstelse af afslag på etablering af to ejendomsadgange til primær trafikvej	emn_2025_43833
06.01.2026	Afgørelse om afslag på flytning af vejadgang til facadeløs vej	emn_2025_43509
05.01.2026	Udtalelse om definition af vejadgang og betingelser for nedlæggelse af privat fællesvej	emn_2025_48189
10.12.2025	Vejdirektoratet opretholder kommunal ekspropriation til cykelsti: Valg af linjeføring overholder proportionalitetsprincippet	emn_2025_16111
17.11.2025	Afslag på udvidelse af vejadgang til stærkt trafikeret vej på grund af tinglyst adgangsbegrænsning og forringede oversigtsforhold.	emn_2025_41325
14.10.2025	Kommunalt afslag på udvidelse af overkørsel ophæves grundet begrundelsesmangler og manglende konkret skønsudøvelse	emn_2025_39077
05.09.2025	Vejdirektoratet ophæver kommunalt påbud om indskrænkning af overkørsel: Manglende begrundelse, usagligt skøn og forkert hjemmel.	emn_2025_33005
11.08.2025	Vurdering af ændret anvendelse af ejendom ved tinglyste adgangsbestemmelser	emn_2025_47979
22.07.2025	Afslag på udvidelse af overkørsel på grund af trafiksikkerhed og belysning stadfæstet	emn_2025_24939
17.07.2025	Vilkår for Vejadgang: Asfaltering af Privat Vej og Renholdelse af Offentlig Vej	emn_2025_32691
14.07.2025	Afslag på udvidelse af overkørsel hjemvist på grund af mangelfuld og generel begrundelse	emn_2024_21609
09.07.2025	Tinglysning er ikke en gyldighedsbetingelse for adgangsbegrænsninger	emn_2025_29987
04.06.2025	Vejdirektoratets Udtalelse om Ændring af Krav til Eksisterende Vejadgange	emn_2025_23907
16.05.2025	Kommunes ansvar og handlemuligheder for ejendom uden vejadgang	emn_2025_21759
09.05.2025	Hjemvisning af afslag på adgang til privat fællesvej på grund af mangelfuld begrundelse og sagsoplysning	emn_2024_620612
02.05.2025	Kommunes ulovlige vilkår om afmærkning og omkostninger på privat vej i forbindelse med adgangstilladelse	emn_2024_476722
12.03.2025	Mangelfuld begrundelse: Kommune kunne ikke kræve beskæring til 4,2 meter uden konkret farevurdering	emn_2025_08401
30.10.2024	Etablering af vejadgang fra gadejord til offentlig vej og betaling for anlægsudgifter	19_11769
23.10.2024	Grundejer skal betale for etablering af ny vejadgang til offentlig vej	emn_2024_610206

04.10.2024	Vejdirektoratet ophæver kommunalt afslag på overkørsel grundet usaglig begrundelse om vejens stand	emn_2024_54142
03.06.2024	Afvisning af klage over midlertidig adgangsvej på grund af manglende klageberettigelse	23_11957
23.05.2024	Vilkår om vedligeholdelse og renholdelse i adgangstilladelser til offentlige og private fællesveje	24_06943
01.03.2024	Vilkår om betaling for venstresvingsbane på tilstødende vej var uhjemlet i vejloven	23_15819
03.02.2024	Betaling for Vejtilpasninger ved Ny Vejadgang: Afgrænsning mellem Vejlovens § 49 og Reglerne om Vejbidrag	23_19342
11.01.2024	Vejdirektoratets stadfæstelse af vilkår for lovliggørelse af bred overkørsel i Fredensborg	23_03491
20.09.2023	Vejdirektoratets stadfæstelse af afslag på ophævelse af adgangsbe grænsning og påbud om retablering af hegn	23_07966
23.06.2023	Afvisning af klage over dispensation fra oversigtsservitut på grund af manglende klageberettigelse	23_05058
16.06.2023	Betingelser for Trafikmængde i Tilladelser til Vejadgang	23_08315
15.05.2023	Afslag på ny vejadgang på grund af trafiksikkerhed og hensyn til bløde trafikanter	23_02550
09.03.2023	Vilkår om at nedbringe råstofindvinding i vejadgangstilladelse var uden lovhjemmel	23_00249
08.03.2023	Vilkår om at nedbringe råstofindvinding i vejadgangstilladelse var uden lovhjemmel	23_00441
08.09.2022	Vejlovens § 49 kan ikke bruges til at pålægge bygherre at betale for omlægning af offentlig vej	22_13393
01.08.2022	Afslag på vejadgang ophævet på grund af mangelfuld begrundelse	22_08691
23.06.2022	Vejdirektoratet fastholder krav om godkendelse af alle vejadgange ved matrikulære ændringer	22_07598
23.02.2022	Afslag på ny vejadgang af hensyn til trafiksikkerhed ved dobbeltrettet cykelsti var lovligt	21_17935
05.11.2021	Hjemvisning af sag om adgang til stamvej pga. mangelfuld begrundelse og forkert lovgrundlag	21_12654
09.07.2021	Nedlæggelse af adgang til kommunevej var lovlig trods konsekvenser for privat fællesvej	21_01712
28.04.2021	Indskrænkning af adgangsrampe af trafiksikkerhedsmæssige hensyn var et lovligt skøn	21_03558
11.02.2021	Vejdirektoratet stadfæster Odense Kommunes afgørelse om venstresvings- og parkeringsforbud af hensyn til trafiksikkerhed	20_13268
18.11.2020	Afslag på etablering af overkørsel på grund af trafiksikkerhed og parkeringshensyn stadfæstet	20_12475

11.06.2020	Afslag på etablering af ny vejadgang af hensyn til trafiksikkerhed for bløde trafikanter	20_05056
06.12.2019	Vejdirektoratets udtalelse om hjemmel til nedlæggelse og regulering af adgang til offentlig vej	19_16311
22.11.2019	Afslag på etablering af overkørsel stadfæstet på grund af trafiksikkerhedsmæssige hensyn	19_13268
06.11.2019	Afvisning af klage over fælles brug af overkørsel baseret på historisk tilladelse fra vejmyndighed	19_12807
27.09.2019	Klage over afslag på dispensation fra fortorvsordning afvist på grund af overskredet klagefrist	19_11774
23.09.2019	Vilkår om lukning af eksisterende adgang ved etablering af ny adgang var lovligt	19_07570
04.09.2019	Afslag på Genoptagelse: Ekspropriation til Cykelsti og Spørgsmål om Fornøden Vejadgang	18_16324
01.03.2018	Vejlovens § 50: Krav om redegørelse for samtlige adgange ved matrikulære ændringer	16_13996_5
09.11.2016	Godkendelse af eksisterende vej-adgange ved matrikulære ændringer	16_13996_2